

Tevkifat, stopaj, vergi kesintisi, kaynaktan kesinti... Hepsi aynı anlama geliyor: "Verginin kaynağında kesilip, vergi dairesine yatırılması demek" ve temel mantığında vergi güvenliğini sağlamak var.

Vergi sistemimizin temelini bu şekilde vergilendirme oluşturuyor. Örneğin, faiz ve benzeri gelirler üzerinden, bankalar ve finans kurumları, vergi kesintisi yapıp vergi dairesine yatırıyorlar. İşyeri kira gelirlerinde, kira ödemesi yapanlar, vergi kesintisi yapıp vergi dairesine yatırıyorlar. Ücret gelirlerinde, işverenler, vergi kesintisi yapıp vergi dairesine yatırıyorlar. Yine kâr paylarında, şirketler, vergi kesintisi yapıp vergi dairesine yatırıyorlar.

Verdiğimiz bu örnekler, elde edilen kazançlar üzerinden yapılan vergi kesintilerini gösteriyor. Ayrıca, Katma Değer Vergisi (KDV) uygulamasında da vergi kesintisi yapılması öngörülüyor. Geçen haftalarda, bu köşede özetledik, 117 seri numaralı KDV Genel Tebliği ile birçok KDV mükellefine yeni misyon yükleniyor. KDV mükelleflerinin yaptıkları hizmet alışlarında KDV kesintisi yapıp vergi dairesine yatırmaları isteniyor.

Vergi kesintisi uygulamasında Maliye, vergi kesenlere daha fazla güveniyor ve bu şekilde vergi alacağını garanti altına almayı düşünüyor. Nitekim, KDV'de vergi kesintisi uygulamasını yeniden şekillendiren 117 seri numaralı Genel Tebliğ'de şu ifadeler yer veriliyor.

"KDV Kanunu'nun 9'uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre, mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı 'vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla' vergiye tabi işlemlere taraf olanların verginin ödenmesinden sorumlu tutma yetkisine sahiptir."

Anlaşıldığı üzere vergi alacağını güvence altına almak

Maliye, Belediyelere Güvenmiyor Mu?

amacıyla düzenlenen bu madde sadece ikametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlar için öngörülmüş değildir. Maliye Bakanlığı, bunların dışında gerekli gördüğü diğer hallerde de verginin ödenmesinden işleme taraf olanları sorumlu tutabilecektir.

117 seri numaralı Genel Tebliğ'de, genel olarak, hizmet alan KDV mükelleflerine daha fazla güvenilmekte, hizmet sunan işletmelere ise daha az güvenilmektedir. Örneğin, güvenlik firmaları, tüm KDV mükelleflerine yaptıkları hizmetlerde, KDV'nin 1/10'unu, kendisi hesaplayacak, kalan 9/10 ise hizmeti alan KDV mükellefi tarafından kesilecek ve vergi dairesine ödenecektir.

Anılan tebliğde, yapım işleri ile bu işlerle

birlikte ifa edilen mühendislik-mimarlık ve etüt-proje hizmetleri, etüt, plan-proje, danışmanlık, denetim ve benzeri hizmetler, makine, teçhizat, demirbaş ve taşıtlara ait tadil, bakım ve onarım hizmetleri, yemek servis ve organizasyon hizmetleri ile her türlü baskı ve basım hizmetlerinin, tüm KDV mükellefleri tarafından değil de "belirlenmiş bazı alıcılar" tarafından vergi kesintisine tabi tutulacağı belirtilmiştir.

İşte belirlenmiş bu bazı alıcılar, aslında en çok güvenilen vergi sorumlularından oluşmakta. Bunlar kamu kurumu niteliğindeki kurumlar, bankalar ve hisseleri borsada işlem gören kuruluşlardır. Ve bunlar anılan tebliğin "3.1.2/b" bölümünde sayılmıştır.

Bu kuruluşlar arasında, belediyeler yoktur. Eski KDV tevkifatı uygulamasının esaslarını belirleyen 91 seri numaralı KDV Genel Tebliği'nde belediyeler açık olarak sayılmıştı. Oysa ki yeni uygulamada belediyelerden KDV tevkifatı yapmaları istenmedi.

Yani, Maliye, belediyelere güvenmekten vazgeçti. Peki bu vazgeçişin sebebi neydi. Belediyelerin ödemedikleri vergi borçları olabilir mi? Evet. Olabilir. Bugün itibarıyla birçok belediyenin vergi borcu olduğu bilinmekte. Bunları tahsil etme yoluna gidemeyen Maliye, belediyelere vergi sorumluluğu yüklemekten vazgeçti.

Finansman güçlüğü çeken işletmelere, hiç tereddüt etmeden yeni yeni vergi sorumlulukları getiren Maliye Bakanlığımız ve Gelir İdaresimiz, bu işletmelerden olan vergi alacaklarını elektronik haciz korkutmasıyla tahsil edebilmekte. Borçlu belediyeler ise vergi sorumluluğu dışına çıkarılmakta. Yokrum ise sizlerde...

SSK'DEN DUL AYLIĞI ALANLAR YETİM AYLIĞI ALABİLİR Mİ?

Eşimin vefatı sonrasında, SSK'den dul maaşı almaktayım. 1990'da SSK emeklisi babam, 2010'da ise annem vefat etti. Kız kardeşim evli. Bu durumda babamdan yetim aylığı alabilir miyim? **Celal Yener Günel**

SSK'den dul aylığı almanız ve erkek çocuğu olmanız nedeniyle SSK'den yetim aylığı alamazsınız. Erkek çocuklar en fazla 25 yaşına kadar yetim aylığı alabilir.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

İşsizlik Sigortası'ndan Yararlanma Şartları

Sigortalılar işsiz kaldığında, en azından temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için işsizlik sigortasından yararlanabiliyor. Her ne kadar Fon'da biriken para amaç dışı başka alanlara aktarılsa ve yetersiz de olsa, yine de işsizin yarasını sarmada önemli. Tabii bu yardımdan yararlanabilmenin bazı koşulları var.

Öncelikle; işsizlik sigortasından yararlanabilmek için işçinin kendi istek ve iradesi dışında işsiz kalması gerekiyor. Ayrıca son üç yılda en az 600 gün prim ödenmiş ve işten ayrılmadan önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olma şartı var.

Buna göre; hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içindeki duruma göre ödenecek işsizlik ödeneği şöyle.

a) 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün.

b) 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün.

c) 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün.

Günlük işsizlik ödeneği ise, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ıdır. Örneğin, asgari ücretle çalışan bir kişi için bu rakam 354.60 lira olur. İşsizlik ödeneğinde kişinin ücreti ne olursa olsun, bir üst sınır vardır ve bu üst sınırın miktarı, asgari ücretin brüt tutarının; yani 886.50 liranın yüzde 80'i olan 709.20 lirayı geçemez. Diğer bir deyişle ücreti 2 bin lira olan da, 5 bin lira olan da en fazla 709.20 lira işsizlik sigortası yardımı alabilir.

Sigortalı, işsizlik ödeneğinden yararlanma süresini doldurmadan tekrar işe girer ve işsizlik sigortası ödeneğinden yararlanmak için gerekli şartları yerine getiremeden yeniden işsiz kalırsa, daha önce hak ettiği işsizlik ödeneği süresini dolduruncaya kadar bu haktan yararlanmaya devam eder.